

על הריסר מיפעלים בכל רחביהארץ, וששבוע שעבר הועמד בראש רשימת אגודת־ישראל לכנסת העשירית. שפירא, בן ה־51 נולד בפולין כנצר לי־מישפחה מכובדת. אחד מאבות־אבותיו היה רבי פינחס מקוריץ, מגדולי החסידים בת־קופת הבעל־שם־טוב, ואילו סבו, אבי אביו, היה רבי מאיר שפירא, מי שהגני היג בדור הקודם את למידת דף גמרא ליום, המקובלת עד היום על חסידים ב־רחביהעולם.

בעת מילחמת העולם השנייה עקרה מישפחה שפירא לרומניה, ואברהם הצעיר נשלח ללמוד גמרא בבית־הכנסת העתיק של המלבי"ם. אחרי המלחמה עלתה המשפחה כולה לארץ. האב פתח לו בית־מלאכה קטן לפרוונות, ואילו אברהם נשלח ללמוד בישיבת כוכב מיעקוב בירושלים, שם התגלה במהרה כעילוי, זכה בכל התחרויות של האברכים בקושיות בש"ס ומוריו, רבניו ואביו נבאו לו עתיד של רב גדול בישראל.

באחת מחופשותיו מהישיבה, כשהיה אברהם שפירא בן 20, אברך צעיר, נשוי ואב לילד, הוא נסע לביקור בקיבוץ הדתי הפץ־חיים. באותו יום ביקר בקיבוץ גם מי שהיה אז מנכ"ל משרד־הביטחון, פינחס ספיר. בין תלמיד הישיבה לבין ספיר נקשרה שיחה ארוכה, שהפכה להיות השיחה הגורלית ביותר בחייו של אברהם שפירא. ספיר אמר לו אז: „יש לך ראש טוב. אתה לא תמשיך ללמוד. אתה תהיה תעשיין.“

כמה שנים אחר־כך עמד איש־עסקים ישראלי בשם טריגונוב לפתוח מטויה גדולה במעברת אור־עקיבא. אחד המקומות הדלים והעניים אז בישראל. טריגונוב, בעל בית־מיסחר גדול לטכסטיל. השקיע את כל הונו ברכישת ציוד יקר והבאתו לישראל, אך הכסף לא הספיק לו כדי להתחיל ולהפעיל את המפעל. ספיר, שהיה אז כבר סגן שר התעשייה, נזכר אז בצעיר הדתי שבו פגש כמה שנים קודם לכן בקיבוץ, הורה למצוא אותו ולהביאו אליו. ספיר הציע לשפירא עזרה ממשלתית וביקש ממנו לקחת את המפעל לידים. באותה עת היה כבר שפירא תעשיין קטן. הוא עזר לאביו בבית־המלאכה לפרוונות שלו.

ספיר לא הלך ברגל

אם תצליח תוך שנה להעסיק במפעל הזה 24 פועלים, אני אלך ברגל מכפר־סבא לאור־עקיבא כדי לספור את הפועלים, הבטיח אז ספיר לשפירא. כעבור שנה עבדו במפעל בקיסריה יותר מ־100 פועלים בני המקום. ספיר אמנם לא מילא את אבטחתו, ולא צעד ברגל מביתו לאור־עקיבא, אך הוא ביקר במפעל כמעט מדי שבוע, ומילא הבטחות אחרות במשך שנים רבות. ספיר הזרים לתעשיין הדתי עשרות ומאות מיליוני לירות במשך השנים, ועזר לו להפוך יצואן מס' 1 של ישראל.

ממפעל הטקסטיל הקטן הפך ספיר את שפירא ליצרן שטיחים ענק. בשנת 1963 שידך ספיר בין סיר אייזיק וולפסון ובין שפירא. באותה תקופה היו כבר ספיר ושפירא ידידים בנפש. אגדה נוספת על שפירא מספרת שהיה הולך מדי יום שישי לסאונה של מה שהיה אז מלון סמואל בתל־אביב. שפירא אינו אוהב סאונה באופן מיוחד. אולם הוא ידע שמלון סמואל הוא

מ'הו אברהם שפירא, האיש שהרבי מגור הקפיץ אותו במפתיע אל ראש הרשימה של אגודת־ישראל לכנסת העשירית?

הבסיס התל־אביבי של ספיר, וידע שספיר אוהב סאונות. בין האדנים והמגבות הרטובות גילגלו ביניהם שר־האוצר דאז ובהורר הישיבה הדתי, שהפך תעשיין, מיליונרים רבים של לירות, גילגול שהיה בדרך־כלל חד־סיטרי מספיר לשפירא. גם היום, אחרי הסתלקותו של מיטיבו מהעולם, לא שכח שפירא בכוח מי הוא צמח וגדל. תמונתו של ספיר פוזרות בכל פינה במשרדיו ובביתו הצנוע שברחוב יהודה הלוי בתל־אביב.

למרות ששפירא כמעט ולא השקיע אגורה אחת מספיו במפעל החדש, ולמרות שוולפסון השקיע סכומים זעירים בלבד,

אישתך. שפירא חיך בשימחה לניצחונו. „אבל יש לי תנאי“, הוסיף תמיר, „בכל פעם שאתה נוסע לחוץ־לארץ, אתה לוקח איתך את אישתך.“ פניו של שפירא נפלו. הוא יותר על כך שמש־הכנסה יכיר בהור צאות הטיסה של אישתו.

פגישה גורלית

יו אחת האגדות המסופרות על אחד מאנשי התעשייה הסטגוניים ביותר בארץ, ילד הפלא של התעשייה הישרא־לית, שבנה אימפריה של טקסטיל, החולש

יפלה לרעה אנשי עסקים יהודים מחילוניים. נכון? לכן אתם צריכים להכיר בהוצאות הטיסה של אישתי כשהיא מלווה אותי.“

לגבי שילטונות מס־הכנסה היתה זו בעייה. אף פקיד לא היה מוכן לגרום לי־משבר דתי, ואף פקיד לא היה מוכן ליצור תקדים, לפיו כל איש עסקים הגור סע לחוץ־לארץ ונמצא שם בימי שישי יוכל לקחת איתו את אשתו, על חשבון משלם המיסים.

הבעייה הועלתה בפניו מי שהיה אז נציב מס־הכנסה, יעקוב תמיר. תמיר קרא אליו את שפירא ואמר לו: „רב אברהם. אני מוכן להכיר בהוצאות הטיסה של

פקיד־השומה שיפשא את עיניו ב־תימהון. בדו"ח שהיה מונח לפניו הוכי־נסו הוצאות נסיעתה לחוץ־לארץ של אשת איל־הטכסטיל הישראלי, אברהם שפירא, כהוצאות מוכרות במס. פקיד־השומה קרא אליו את שפירא ושאל אותו: „מדוע לדעתך הוצאות הנסיעה של אישתך לחוץ־לארץ צריכות להיות מוכרות עליידי מס־הכנסה?“

שפירא, יהודי הדור־זקן, כבד־גוף, מישי קלו עולה על 130 קילוגרם, בעל עיניים נבונות ומחייכות, השיב לפקיד־השומה: „אני, כפי שאתה יודע, יהודי דתי. על פי ההלכה אני חייב לקיים יחסים עם אשתי בכל יום שישי. אתה לא רוצה שהחוק